

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΤΟΥ ΜΠΕΣΤ ΣΕΛΕΡ «ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΒΡΟΧΗΣ»

ΑΝΟΜΟΛΟΓΗΤΕΣ ΑΛΗΘΕΙΕΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΨΥΧΟΓΙΟΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Ανομολόγητες αλήθειες**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Ελευθερία Χατζοπούλου
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Άννα Μαράντη
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Νέλλυ Βασιλείου
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ελένη Σταυροπούλου

© Ελευθερία Χατζοπούλου, 2018
© Φωτογραφιών εξωφύλλου: Alina Zhidovinova/Trevillion Images,
Air Images/Shutterstock
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2018

Πρώτη έκδοση: Νοέμβριος 2018

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-2703-4
Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-2704-1

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Έδρα: Τατοΐου 121, 144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • http://blog.psychogios.gr

PSYCHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Head Office: 121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • http://blog.psychogios.gr

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΝΟΜΟΛΟΓΗΤΕΣ
ΑΛΗΘΕΙΕΣ

*Σε όλες όσες δε σταματούν να προσπαθούν
και να αγωνίζονται.*

*Γιατί οι άνθρωποι υπάρχουν απ' τη στιγμή που βρίσκουμε
μια θέση στη ζωή των άλλων.*

Τάσος Λειβαδίτης, *Συμφωνία αο. 1* (1957)

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Μπήκε στο σπίτι φορτωμένη σακούλες, τσάντα, ντοσιέ. Έδωσε μια δυνατή κλοτσιά στην πόρτα, για να ξεσπάσει χωρίς ακροατήριο, χωρίς μάρτυρες. Χωρίς μάρτυρες; Και η πόρτα που αγκομαχούσε και έτριζε; Και η ηλικιωμένη του απέναντι διαμερίσματος, που τη χαιρετούσε δειλά και αποσυρόταν διακριτικά σαν να φοβόταν μην πάθει τα ίδια με την πόρτα, δεν ένιωσε τον μικρό σεισμό;

Κοίταξε τις σακούλες που κρατούσε. Της έκοβαν τα δάχτυλα. Ξεφύσησε, βλαστήμησε, προχώρησε στην κουζίνα, τις έριξε μες στη μέση, πάνω στα μαυρόασπρα πλακάκια του πατώματος, κρέμασε την τσάντα της στη ράχη μιας καρέκλας, έριξε το ντοσιέ –που έσφιγγε κάτω από τη μασχάλη– στο τραπέζι της κουζίνας και τα κλειδιά στο πήλινο βαζάκι. Έμεινε για λίγο ακίνητη κοιτάζοντας ένα γύρο τον οικείο χώρο, τα παλιά ξεθωριασμένα ντουλάπια, τον μαρμάρινο νεροχύτη, τα μπακιρένια διακοσμητικά κατσαρολικά που κρέμονταν στον έναν τοίχο, την κοντή κουρτίνα με τα μικρά άσπρα και κίτρινα καρουνάκια, που σκέπαζε μόνο το πάνω μέρος του μεγάλου φωτεινού παράθυρου, για να αφήνει ανενόχλητο το φως της μέρας και την αντανάκλαση από τις απέναντι φωτεινές επιγραφές της νύχτας να ζωντανεύουν τον χώρο. Έκανε δυο βήματα, άνοιξε το παράθυρο, εισέπνευσε δυνατά και γύρισε λίγο πιο χαλαρωμένη στη μέση της κουζίνας.

Εστίασε το βλέμμα της στο βουναλάκι με τις σακούλες, στα

γυαλιστερά χρωματιστά περιτυλίγματα των προϊόντων που πρόβαλλαν από τα ανοίγματα. Υγρό για δύσκολους λεκέδες, ένα συν ένα δώρο, διάβασε τα κόκκινα γράμματα σε μια κίτρινη ταινία που αγκάλιαζε τα δυο ακαλαίσθητα πλαστικά μπουκαλάκια. Τώρα αυτό γιατί το αγόρασε; Χρειαζόταν ένα προϊόν για λεκέδες; Για ποιους, γι' αυτούς που αναλάμβανε το καθαριστήριο ή για τους άλλους; Καθαρίζονται με τέτοια προϊόντα οι άλλοι; Σβήνονται με γομολάστιχα οι σφραγίδες, που έχουν στιγματίσει ανεξίτηλα τη ζωή σου;

Γιατί μπήκε, αλήθεια, στο σούπερ μάρκετ; Επειδή βρέθηκε στον δρόμο της ή για να αγοράσει κάτι που πραγματικά χρειαζόταν; Α, ναι, για να αγοράσει μια συσκευασία καφέ με γεύση πικραμύγδαλου. Άκου πικραμύγδαλου! Κάπου το είχε ακούσει τελευταία, στην τηλεόραση μάλλον, και αποφάσισε να το δοκιμάσει, θα της άρεσε, σκέφτηκε, η αφιά μυρωδιά του πικραμύγδαλου κι εκείνη η ιδιαίτερη πικριλα που θα άφηνε στη γλώσσα της. Και έσπευσε, μη χάσει! Και όλα τα άλλα; Γιατί γέμισε τρεις σακούλες με πράγματα που τα περισσότερα δεν της ήταν απαραίτητα; Γιατί άρπαξε από τα ράφια και πετούσε στο καλάθι της βιαστικά ένα σωρό άχρηστα προϊόντα;

Shopping Therapy, αναστέναξε. Αυτές οι δυο λέξεις δεν ήταν που ακούγονταν όλο και πιο συχνά τα τελευταία χρόνια; Αυτή δεν ήταν η δικαιολογία του συρμού, που χρησιμοποιούσαν οι *ψυχολογικά ασταθείς* σαν την ίδια; Δεν ήταν δικός της ο όρος, του πάλαι ποτέ ψυχαναλυτή της ήταν, αυτή τη δικαιολογία δεν επικαλούνταν και οι αργόσχολες ματωμένες για να περνούν ώρες ατέλειωτες στα μαγαζιά, γεμίζοντας τις ήδη γεμάτες ντουλάπες τους με ό,τι πρόσταζε η μόδα και η ματαιοδοξία τους; *Shopping Therapy*, λοιπόν! Αυτό έκανε και η ίδια σήμερα, μόνο που εκείνη ούτε αργόσχολη ήταν, ούτε λεφτά για πέταμα είχε. Γιατί το έκανε τότε; Για να εκτονώσει το άγχος της, για να καταπραΰνει τα τεντωμένα νεύρα της; Ναι, αυτό θα ήταν η πιο προφανής δικαιολογία. Τα κατάφερε όμως; Απέδωσε αυτή η απρογραμμάτιστη εκστρατεία στο σούπερ μάρκετ; Ανακουφίστηκε

για λίγο, ξεχάστηκε θα ήταν η σωστή έκφραση, όσο δηλαδή κρατήσε η επιχείρηση «αγοράζω ό,τι λάχει».

Βγήκε φορτωμένη σαν γομάρι, πέταξε όπως όπως τις σακούλες στο αυτοκίνητο, ανέβηκε βρίζοντας και βλαστημώντας τα τρία πατώματα και ξέσπασε για άλλη μια φορά τη φούρκα της στην πόρτα! Ωραία εκτόνωση! Θυματουργή η συγκεκριμένη θεραπεία! Αντί να αγοράσει μια στάλα ηρεμίας, φορτώθηκε αηδία και ένα σωρό *θεραπευτικά* κουτάκια, σακουλάκια, μπουκαλάκια που πέταξε απαυδισμένη στο πάτωμα! Και όσο σκεφτόταν τι πήγε και αγόρασε, τόσο περισσότερο νευρίαζε, τόσο τα έβαζε με τον εαυτό της και άλλο τόσο κρατιόταν με το ζόρι να μη δώσει και σ' αυτά τα *θεραπευτικά προϊόντα* μια δυνατή κλοτσιά και τα στείλει να σπάσουν τα μούτρα τους πάνω στην πόρτα που ακόμη έτριξε.

Έκανε μεταβολή πριν υποκύψει στον πειρασμό και τα κλοτσήσει, και τράβηξε για το υπνοδωμάτιο. Έβγαλε τα παπούτσια, τα έστειλε να ξεκουραστούν στη γωνία, ξεστράτισε το ένα, θρονιάστηκε σαν φρουρός μπρος στην ορθάνοιχτη πόρτα. Το άρπαξε και το πέταξε στη γωνία να κάνει παρέα στο ταίρι του. Απαλλάχτηκε όπως όπως από τα ρούχα, που σχημάτισαν –παντελόνι και εσώρουχο– έναν θλιβερό σωρό στο πάτωμα, μπροστά στον μεγάλο καθρέφτη, και τα πιο τυχερά –πουκάμισο και σουτιέν– ξάπλωσαν άσπαρα πάνω στο άστρωτο κρεβάτι, και χώθηκε στο μπάνιο.

Άναψε τα δυο μεγάλα κεριά που βρίσκονταν πάντα εκεί σε ένα ραφάκι στον τοίχο, άνοιξε ζεστό και κρύο νερό, έριξε μια δόση αρωματικά, χαλαρωτικά άλατα, έτσι τουλάχιστον ισχυρίζονταν οι λουλουδιασμένες ετικέτες στα μπουκαλάκια τους, και περίμενε να γεμίσει η παλιά, με τα μπρούντζινα λιονταρίσια πόδια, πορσελάνινη μπανιέρα. Έλεγξε αν τα κεριά έκαιγαν σωστά και στάθηκε στη μέση του μπάνιου, με τα μάτια προσηλωμένα στους αχνούς ατμούς, σαν να προσπαθούσε να ερμηνεύσει ένα πρωτόγνωρο φαινόμενο.

Το μόνο που άλλαξε όταν νοίκιασε αυτό το ανοιχτόκαρδο

διαμέρισμα, σε μια από τις παλιές πολυκατοικίες που γλίτωσαν την αντιπαροχή στο κέντρο της Θεσσαλονίκης, ήταν αυτό το μπάνιο, που έντυσε στα άσπρα από την κορυφή μέχρι τα νύχια. Κράτησε μόνο την παλιά μπανιέρα, της άρεσαν τα παλιά αντικείμενα, είχαν προσωπικότητα, ζεστασιά που έλειπε από τα μοντέρνα με τις σκληρές γεωμετρικές γραμμές και τις ψυχρές επιφάνειες. Γι' αυτό προτίμησε και αυτό το γερασμένο διαμέρισμα, με τα ευρύχωρα ψηλοτάβανα δωμάτια, τα ξεφτισμένα εδώ κι εκεί ξύλινα κουφώματα, την αποθηκούλα –άλλοτε δωμάτιο υπηρεσίας– και την ευρύχωρη κουζίνα.

Το έβαψε όλο άσπρο, τους τοίχους και τα ταβάνια, ακόμη και τις περιτέχνες γύψινες διακοσμήσεις. Μάταια επέμενε ο ελαιοχρωματιστής να βάλει λίγο χρώμα στις γύψινες μορντούρες, να τις τονίσει, να τις αναδείξει. Δεν κατάφερε να την πείσει, δεν υποχώρησε ούτε χιλιοστό και ας ήξερε ότι είχε δίκιο ο άνθρωπος, όταν υποστήριζε ότι μέσα στο απόλυτο λευκό χάνουν την ομορφιά τους, πνίγονται τα σχέδια, απαξιώνεται το ταλέντο του παλιού εκείνου τεχνίτη, γίνεται μονότονη και η δική του δουλειά. Πόντο δεν έκανε πίσω. Η ανάμνηση του σκοταδιού εκείνης της μακρινής περιόδου της ζωής της, ο πόνος και η απόγνωση από τα πρόσφατα γεγονότα θα απάλυναν, έλπιζε, αν γέμιζε τον χώρο της με άσπρο χρώμα και με δυνατά φώτα κάθε πιθανή και απίθανη γωνιά του σπιτιού.

Ο ήχος του νερού έγινε βραχνός και βαθύς, την έκανε να στραφεί στην μπανιέρα, που κόντευε να γεμίσει. Βούλιαξε με έναν αναστεναγμό στο ζεστό αφρισμένο νερό. Κάρφωσε για λίγο τα μάτια της στις ζωηρές φλόγες των κεριών, κοίταξε φευγαλέα τη λάμπα πάνω από τον μεγάλο καθρέφτη, βούτηξε το κεφάλι της και το κράτησε κάτω από το νερό.

Τη φόβιζε το σκοτάδι, της θύμιζε το σκοτεινό υπόγειο, τη μουνητή και άχρωμη ύπαρξή της. Γι' αυτό άναβε τα κεριά στο μπάνιο, όχι από ρομαντική διάθεση, ούτε γιατί πίστευε πως οι τρεμάμενες φλόγες τους θα τη βοηθούσαν να χαλαρώσει, αλλά γιατί φοβόταν μια διακοπή ρεύματος ή μια βλάβη, ένα βραχυκύ-

κλωμα στις παλιές καλωδιώσεις του σπιτιού και τον πανικό που θα ακολουθούσε. Ξανάβγαλε το κεφάλι από το αρωματισμένο νερό όταν τα πνευμόνια της ζητούσαν επίμονα οξυγόνο. Πήρε βαθιές ανάσες, εκπνέοντας αργά, ακούμπησε το κεφάλι στην κρύα πορσελάνη, έκλεισε τα μάτια και άρχισε να κάνει απαλό στην αρχή, δυνατώτερο ύστερα, μασάζ στους κροτάφους και στον αυχένα.

Από το πρωί έτρεχε σαν καλογυμνασμένο άλογο. Ανεβοκατέβηκε αμέτρητες φορές τα σκαλοπάτια στο γιαπί, πέρασε σκύβοντας κάτω από σκαλωσιές, πήδησε πάνω από ένα σωρό καθρόνια, σκόνταψε σε ξεχασμένες σιδερόβεργες, διαφώνησε έντονα με τον αρχιτέκτονα, αρπάχτηκε με τον πολύξερο τον μπετατζή, μάλωσε με τον καινούργιο επιστάτη, τι μάλωσε, τον έβρισε, τον έστειλε στα τσακίδια, αντί να τον στείλει να πάει να γαμηθεί, όχι γιατί δεν της το επέτρεπαν η γλώσσα ή η ανατροφή της, αλλά γιατί αυτό υπονοούσε το κάθαρμα κάθε φορά που κάρφωνε τα μάτια του πάνω της. Κρόσσια τής έκανε πάλι τα νεύρα το βλέμμα του αρπαχτικού, το καμουφλαρισμένο με ευγενικό χαμόγελο, που κάρφωσε αυθάδικα πάνω της ο μαλάκας. Από ακτινογραφία θαρρείς και την περνούσε, όχι από αυτές βέβαια που αποκαλύπτουν κουσούρια στα κόκαλα ή στα εσωτερικά όργανα, αλλά από τις άλλες, που σε κάνουν να νιώθεις γυμνή και εκτεθειμένη μπρος στο αδηφάγο μάτι του. Το ανθρωπάκι, ο υποκριτής, ο τιποτένιος, το αρσενικό με τους φουσκωμένους μυς και το παραφουσκωμένο εγώ, ένας από αυτούς που βλέπουν γυναίκα και σκέφτονται όργιο και το δείχνουν με τρόπο που σου έρχεται να τους ρίξεις μπουνιά στα μούτρα, αλλά ας όψεται ο χώρος εργασίας της και οι εργάτες, που άλλο που δε θα ήθελαν να διασκεδάσουν την πλήξη τους. Κατάπιε τη φούρκα και την παρόρμησή της για μπουνιά, του γύρισε την πλάτη βρίζοντας μέσα από τα δόντια της, περπάτησε όσο πιο γρήγορα της επέτρεπε ο χώρος και χώθηκε στο αυτοκίνητό της με τη δυσάρεστη αίσθη-

ση ότι το βλέμμα του την ακολουθούσε. Βρόντησε φουρκισμένη την πόρτα, γύρισε βίαια το κλειδί, μαρσάρισε δαιμονισμένα και έφυγε σκορπίζοντας δεξιά και αριστερά χαλίκια και ένα σύννεφο σκόνης πίσω της.

Οδηγούσε για ώρα άσκοπα, γρήγορα, πολύ πιο γρήγορα απ' ό,τι της επέτρεπαν ο δρόμος και ο νόμος. Έκοψε ταχύτητα ξαφνικά, έστριψε σε μια γειτονιά άγνωστη, σε έναν δρόμο στενό, με άκρες χορταριασμένες. Όμορφη γειτονιά, ήρεμη, σαν να βγήκε από προηγούμενες δεκαετίες, σαν να μην την άγγιξαν ο ρυθμός και η τρέλα της εποχής. Σπίτια μικρά, νοικοκυρεμένα, κήποι φροντισμένοι, παράθυρα με κουρτίνες άσπρες, δαντελωτές, και πού και πού ένα νιαούρισμα ή ένα γάβγισμα για να υπενθυμίσει, σε όσους το ξέχασαν, πόσο απλή, πόσο όμορφη μπορεί να είναι η ζωή. Επιβράδυνε σαν να μην ήθελε να ταράξει τη γαλήνη της γειτονιάς, σαν να έψαχνε μια διεύθυνση, ένα σπίτι, σαν να κατάλαβε ξαφνικά ότι η ταχύτητα δεν έλυνε προβλήματα, δημιουργούσε. Όσο και αν έτρεχε, όπου και αν προσπαθούσε να κρυφτεί, τα δικά της τα κουβαλούσε πάντα μαζί της, συνεπιβάτες, συνοδοιπόρους, συγκάτοικους στην άδεια ζωή της, που σερόνταν από το σπίτι στη δουλειά, από το σήμερα στο χτες, από το φως στο σκοτάδι.

Κρύωνε. Η θερμοκρασία του νερού είχε πέσει όσο εκείνη αρμένιζε στην ταραγμένη μέρα της. Άνοιξε τη βρύση με το καυτό νερό, το άφησε να τρέχει και ξαναβούτηξε κάτω από τους αφρούς. Να μαλακώσουν οι σκληροί μύες της περίμενε, να χαλαρώσουν τα τεντωμένα νεύρα της, να αδειάσει το μυαλό της από το βλέμμα και το χαμόγελο του επιστάτη. Του επιστάτη ή εκείνου; Εκείνον δεν της θύμιζε αυτός ο αχρείος; Αυτός δεν ήταν ο λόγος που από τη στιγμή που τον πρωτοαντίκρισε ένιωθε πάλι σαν αγρίμι στο κλουβί;

Σηκώθηκε απότομα. Το νερό είχε ξεχειλίσει, έγλειφε το χείλος της μπανιέρας, σχημάτιζε αφρισμένες λιμνούλες στα πλακά-

κία. Τσαλαβούτησε στα νερά, τυλίχτηκε με το μπουρνούζι της, γέμισε υγρές πατημασιές και χοντρές σταγόνες το χολ και το δρύινο πάτωμα του δωματίου της.

Στην κουζίνα ανακάτεψε νευρικά τις παρατημένες σακούλες, έβγαλε ένα μπουκάλι τζιν –ευτυχώς αγόρασε και κάτι χρήσιμο– και γέμισε με γρήγορες κινήσεις ένα ποτήρι. Κάθισε στη γωνιά του καναπέ, κατέβασε δυο γενναίες γουλιές, έφαξε το πακέτο με τα τσιγάρα, άναψε ένα και τράβηξε βαθιά τρεις απανωτές ρουφηξιές. Αναστέναξε παρατηρώντας τα δαχτυλίδια του καπνού να ανεβαίνουν ήρεμα, ναωχελικά, θαρρείς και ήξεραν ότι ο προορισμός τους ήταν να χάσουν σχήμα και υπόσταση, να διαλυθούν, να μετατραπούν σε κάτι ακαθόριστο, σ' ένα αχνό συννεφάκι, σε μια υποψία σκιάς. Μακάρι να ακολουθούσαν την ίδια πορεία και τα δικά της άγχη, τα δικά της προβλήματα. Να γίνονταν μακρινές δυσδιάκριτες σκιές, απροσπέλαστες αναμνήσεις! Τι της είχε πει πριν από πολλά χρόνια εκείνος ο ψυχίατρος-ψυχαναλυτής, όταν του ανακοίνωσε ότι δε θα συνέχιζε τη θεραπεία της; «*Το πρόβλημα το ξεσκεπάσες*», της είπε, «*στη συνέχεια πρέπει να το αποδεχτείς και να προσπαθήσεις να το λύσεις. Αν τώρα το κουλουλώσεις με φάρμακα, σίγουρα κάποια μέρα, με κάποια αφορμή, θα σηκώσει ξανά κεφάλι*». Δίκιο είχε. Με την πρώτη αφορμή σήκωνε απότομα το κεφάλι –όπως σήμερα–, την ταλάνιζε και της ροκάνιζε τις αντιστάσεις που με τόσο κόπο είχε χτίσει.

Μισοάδειασε το ποτήρι της με δυο μεγάλες γουλιές. Άναψε τρίτο τσιγάρο από την καύτρα του δεύτερου, που αργόσβηνε στο χέρι της, και χάρισε ένα ειρωνικό χαμόγελο στον εαυτό της. Αυτοκαταστροφική! Αυτό θα της έλεγε αν την έβλεπε τώρα ο ψυχαναλυτής! Πνίγονται τα προβλήματα και τα αδιέξοδα στο αλκοόλ; Καίγονται τα άγχη και οι φοβίες στην καύτρα του τσιγάρου; Γίνονται καπνός; Σηκώθηκε απότομα, άρχισε να βηματίζει νευρικά με το ποτήρι στο ένα χέρι και το τσιγάρο στο άλλο, προσπαθώντας να σκεφτεί, να πάρει μια απόφαση. Κάτι έπρεπε να κάνει, δεν μπορούσε να συνεχιστεί αυτό. Δεν το μπορούσε. Δεν άντεχε να ξαναγυρνά με την πρώτη αφορμή στα σκοτάδια του

υπογείου και του μυαλού της. Έπρεπε να προσπαθήσει να βγάλει τη ζωή της στο φως, επιβαλλόταν να ζήσει.

Σταμάτησε, έφαξε το ασύρματο. Πού το είχε πετάξει πάλι; Μετακίνησε μαξιλάρια, εφημερίδες, βιβλία, μια ζακέτα πεταμένη στο μπράτσο της πολυθρόνας, το βρήκε. Θα τηλεφωνούσε τώρα, θα ξανάρχιζε ψυχανάλυση, θα απαλλασσόταν από αυτόν τον βραχνά, το χρωστούσε στον εαυτό της, στη ζωή, που, αντί να την αγκαλιάζει, την κλοτσούσε. Χτύπησε τρία νούμερα. Σταμάτησε. Τι θα του έλεγε ύστερα από τόσα χρόνια; Εκείνη δεν ήταν που σηκώθηκε και έφυγε, όταν ήρθε η σειρά της να μιλήσει στην ομάδα θεραπείας; Η ίδια δεν ήταν που ψιθύρισε μια συγγνώμη και ένα *θα επικοινωνήσω μαζί σας και χάθηκε*; Και αν την παρέπεμπε πάλι σε ομάδα θεραπείας, πώς θα άνοιγε το στόμα της, πώς θα ξεγύμωνε την ψυχή της μπροστά σε τόσους αγνώστους; Καλύτερα να έβρισκε άλλον, αποφάσισε, να ξανάρχιζε τη διαδικασία από την αρχή.

Πέταξε το ασύρματο, ξανακάθισε στον καναπέ και ρούφηξε ακόμη μια μεγάλη γουλιά προσπαθώντας να ηρεμήσει. Το χέρι που κρατούσε το ποτήρι έτρεμε, το δεξί της πόδι τινάζόταν ελαφρώς, το στομάχι της είχε γίνει κόμπος, η αναπνοή δύσκολη, ενώ το μυαλό κάλπαζε μέχρι που βούλιαξε σε ένα σκοτεινό υπόγειο. Τα ίδια πάθαινε κάθε φορά που κάποιος ή κάτι της θύμιζε εκείνον. Δεν άντεχε να σκέφτεται, δεν ήθελε να θυμάται.

Πετάχτηκε πάνω σαν ελατήριο και έτρεξε στο μπάνιο. Μούσκεψε τις κάλτσες, τις έβγαλε, τις πέταξε στη γωνιά, γλίστρησε στις σαπουνάδες, πιάστηκε από τον νιπτήρα, βλαστήμησε και άνοιξε το ντουλαπάκι. Αναποδογύρισε βαζάκια με καλλυντικά, έριξε κάτω ένα πακέτο σερβιέτες, το βρήκε. Το κουτάκι με τα ροζ γυαλιστερά χαπάκια! Ένα ή δύο; Έβαλε δύο στο στόμα της, τα κατέβασε με μια χούφτα νερό από τη βρύση του νιπτήρα, ξαναγύρισε στον καναπέ. Πήρε ξανά στο χέρι το ποτήρι με το ποτό. Έκανε να πιει. Το παράτησε.

Στράφηκε και κούφωσε τα ξύλινα παντζούρια. Ακούμπησε στα μαξιλάρια, έκλεισε τα μάτια, πήρε δυο τρεις εισπνοές, έβγα-

λε με φόρα τον αέρα από τα πνευμόνια της και περίμενε το θαύμα των ροζ χαπιών, την πλαστή παρηγοριά των αγχολυτικών, αυτών που της έδωσε ο ψυχίατρος, τότε, πριν από έναν χρόνο, όταν έχασε ό,τι πιο όμορφο είχε στη ζωή της.

«Οι ροζ κούκλες», μουρμούρισε την ώρα που ο ύπνος, γητεμένος από τις κούκλες, άπλωνε το χέρι του να της κλείσει τα βλέφαρα. Πόσων χρόνων ήταν όταν διάβασε εκείνο το παλιό μυθιστόρημα; Πώς ήταν ο τίτλος του; Η Πεδιάδα, όχι, η *Κοιλιάδα με τις Κούκλες*. * Όταν το πήρε να το διαβάσει, νόμιζε πως ήταν παραμύθι. Δώδεκα δεκατριών ήταν, αλλά της άρεσαν ακόμη τα παραμύθια. Γρήγορα κατάλαβε ότι ήταν ένα από τα παραμύθια που προτιμούσαν οι μεγάλοι. Αυτά που φύτευαν μέσα στο κεφάλι τους οι ροζ κουκλίτσες. Τα χαπάκια που τους ταξίδευαν σε μια όμορφη και ειρηνική κοιλιάδα. Μόνο που κάποτε ξυπνούσαν, άνοιγαν τα μάτια και αντίκριζαν την αμείλικτη πραγματικότητα, το βαθύ φαράγγι όπου τους είχαν ρίξει τα άγχη και οι φοβίες τους, και καταλάβαιναν ότι μόνοι τους έπρεπε να σκαρφαλώσουν στο χείλος του φαραγγιού, να ξαπλώσουν στον ήλιο και να πετάξουν στο απύθμενο βάθος του το κουτάκι με τα αγχολυτικά, τις ροζ προκλητικές κούκλες. Πόσοι, άραγε, μπορούν να αντισταθούν σε μια κούκλα που τους κλείνει το μάτι, που τους υπόσχεται ύπνο βαθύ, ηρεμία, γαλήνη; Πόσοι το κατάφεραν; Μπορούσε άραγε η ίδια να το καταφέρει;

Ξύπνησε απότομα, τινάχτηκε, πίεσε τις παλάμες στο στόμα για να πνίξει την κραυγή που προσπαθούσε να ξεκολλήσει από το κατάξερο λαρύγγι της. Οι παλάμες της υγράθηκαν. Το πρόσωπο, τα μαλλιά, ο αυχένας έσταζαν παγωμένο ιδρώτα. Ο εφιάλτης, αυτός ο ίδιος με μικρές παραλλαγές, που την τυραννούσε χρό-

* Μυθιστόρημα της Τζάκλιν Σουζάν (1966). Ένα από τα πλέον ευπώλητα βιβλία όλων των εποχών.

νια τώρα, ξαναγύρισε. Ήταν, λέει, με μια νεανική συντροφιά σε ένα καταπράσινο ξέφωτο, στη μέση ενός πυκνού δάσους. Ξαφνικά η παρέα της χάθηκε. Ο ήλιος, που μέχρι πριν από λίγα λεπτά κεντούσε με χρυσές βελονιές τα πράσινα φύλα, εξαφανίστηκε. Πυκνό σκοτάδι σκέπασε τα πάντα. Παγωνιά την τύλιξε, παγωνιά και απόκοσμη σιωπή, που έγινε ξαφνικά κομμάτια από ήχους αλλόκοτους, από στριγκές φωνές και μάτια, κόκκινα και κίτρινα φωσφορίζοντα αδηφάγα μάτια, που ξεφύτρωναν από παντού, την κοίταζαν απειλητικά, την κυνηγούσαν, την τρομοκρατούσαν. *Όχι!!!* Προσπάθησε να φωνάξει. Από το λαρύγγι της ξεχύθηκε μόνο ένα βραχνό βογκητό.

Ανακάθισε στον καναπέ. Άνοιξε τα μάτια. Το σκοτάδι την τύφλωσε. Ξέχασε να ανάψει ένα φως ή είχε κοπεί το ρεύμα; Πανικό τής προκάλεσε αυτή η δεύτερη σκέψη, πανικό που παρέλυσε τα μέλη της, δυσκόλεψε την ήδη δύσκολη ανάσα της. Έκλεισε σφιχτά τα μάτια, άπλωσε το χέρι να ψάξει τον αναπτήρα της. Τον βρήκε κάτω από το πόδι της, τον έπιασε, προσπάθησε να τον ανάψει, της γλίστρησε. Βλαστήμησε. Τα δάχτυλά της έσταζαν ιδρώτα, το μυαλό της σε βραχυκύκλωμα. Προσπάθησε να ηρεμήσει, να σκεφτεί. Το φωτιστικό στο τραπεζάκι, στην άκρη του καναπέ, πίσω από το κεφάλι της, μπορεί να μην ήταν διακοπή, μπορεί... Γύρισε προσεχτικά, πάντα με τα μάτια κλειστά, έψαξε ανυπόμονα τον διακόπτη. Έριξε κάτω ένα σταχτοδοχείο, αναποδογύρισε ένα βιβλίο, βρήκε επιτέλους το καλώδιο, έσυρε το χέρι της πάνω του, ψηλάφησε τον διακόπτη, πίεσε με δύναμη το κουμπί και ένιωσε το φως να τρुπώνει κάτω από τα κλειστά της βλέφαρα.

Άνοιξε τα μάτια αργά. Ανάσανε βαθιά. Σκούπισε τα χέρια στο μπουρνούζι της. Σηκώθηκε τρέμοντας, έκανε μερικά βήματα τρεκλίζοντας, άναψε τα φώτα σε όλο το σπίτι. Ακούμπησε την πλάτη στον τοίχο, πήρε μερικές πιο εύκολες αναπνοές, προχώρησε στην κουζίνα και κατέβασε μονορούφι ένα ποτήρι νερό. Ο ένας εφιάλτης την πλάκωσε μόλις έκλεισε τα μάτια και ο άλλος, αυτός του σκοταδιού, μόλις τα άνοιξε. Και τους δυο τούς γέννη-

σε εκείνος, της τους κληροδότησε για να μην μπορεί να ξεχάσει, να μην μπορεί να απαλλαγεί από εκείνο το τρομαχτικό βλέμμα, να μην μπορεί να βγει από το υπόγειο. Το μικρό, υγρό, σκοτεινό υπόγειο που οι τοίχοι του απειλούσαν να την πνίξουν, το σκοτάδι του να την καταπιεί, οι θόρυβοι, οι απαίσιοι θόρυβοι να της τρυπήσουν τα τύμπανα, να της σπαραλιάσουν τα νεύρα.

Καιρό είχε να ξαναζήσει τη φρίκη του εφιάλτη της, την απόγνωση και τον φόβο που ξυπνούσε μέσα της το απόλυτο σκοτάδι. Το μαύρο, το πηχτό, το ακατανόητο για μια ευαίσθητη παιδική ψυχή, για μια ταλαιπωρημένη και τρομοκρατημένη εφηβική. Και σήμερα, το βλέμμα εκείνου του αχρείου επιστάτη την ξαναγύρισε πίσω στα σκοτάδια, που πίστευε ότι είχε ξεπεράσει.

Η κουζίνα, η ευρύχωρη φωτεινή κουζίνα τής φάνηκε στενάχωρη. Σαν να άρχισε να μικραίνει, σαν οι τοίχοι να έκαναν κοιλιά, να αποκτούσαν κίνηση, να συμπιέζαν τον αέρα, να τον έκαναν πηχτό, να μην τον άφηναν να φτάσει στα πνευμόνια της. Πνιγόταν. Της χρειαζόταν οξυγόνο. Να βγει στον δρόμο έπρεπε, να περπατήσει, να ανασάνει. Να δει γύρω της ανθρώπους, να ακούσει φασαρία, να αισθανθεί κίνηση, ζωή! Να βγει από το υπόγειο του μυαλού της. Φόρεσε μια άνετη παλιά φόρμα, πέρασε στα πόδια τα αθλητικά της, έριξε τη ζακέτα της φόρμας στους ώμους της, άρπαξε κλειδιά και φακό από το τραπέζι της κουζίνας και άνοιξε την πόρτα.

Πάτησε τον διακόπτη της σκάλας και άρχισε να κατεβαίνει τρέχοντας. Ούτε σκέψη να πάρει το ασανσέρ. Έπεσε πάνω στην κυρία του δευτέρου. Παραλίγο να την έριχνε κάτω ή να καρακυλούσαν και οι δυο στα σκαλοπάτια. Γλίτωσαν χάρη στην ψυχραιμία της κυρίας. Την άρπαξε την τελευταία στιγμή από τα μπράτσα η άλλη, την ακινητοποίησε και κοίταξε με απορία τα τρομαγμένα της μάτια. «Σας συμβαίνει κάτι;» έδειχνε ενδιαφέρον η φωνή της. Σήκωσε το κεφάλι να αρνηθεί η Μαρίνα, το μετάνιωσε. Τα μάτια της άλλης γυναίκας την έκαναν να αλλάξει απόφαση. Φάνταζαν ήρεμα και σοφά. Κούνησε καταφατικά το κεφάλι της. Την έπιασε απαλά από το χέρι εκείνη, με μια κίνη-

ση τρυφερή, μ' αυτήν που πιάνει η μάνα το χέρι του παιδιού της, την παρέσυρε μέσα στο σπίτι.

«Καθίστε», της είπε απλά, «ένα ζεστό και λίγη κουβεντούλα θα κάνει καλό και στις δυο μας», και χάθηκε στην κουζίνα.

Κάθισε συνεσταλμένα στην άκρη του καναπέ. Έσφιξε τα γόνατα, ακούμπησε πάνω τους τα χέρια σαν φοβισμένο παιδί και παρακολουθούσε την κυρία. Ελισάβετ την έλεγαν. Ελισάβετ Ψαθά. Είχε διαβάσει αμέτρητες φορές το όνομά της στο μπρούντζινο ταμπελάκι της πόρτας της, όταν ανεβοκατέβαινε τα τρία πατώματα. Ήταν αρκετά ψηλή, λεπτή, με βήμα σίγουρο και κινήσεις αρμονικές. Μια κομψή, μοναχική γυναίκα: ακτινοβολούσε μια γλυκιά γήινη ομορφιά, που την έκαναν ακόμη πιο γλυκιά οι ρυτίδες γύρω από τα φωτεινά της μάτια και το συνεσταλμένο κοριτσίστικο χαμόγέλό της. Έδινε την εντύπωση μιας γυναίκας κατασταλαγμένης, που πήρε όλα όσα ήθελε από τη ζωή, και τώρα, στην ωριμότητά της, απολάμβανε την ηρεμία της μοναχικότητάς της.

Το καθιστικό της συμπλήρωνε και επιβεβαίωνε όλα όσα έβλεπες στο πρόσωπο και στις κινήσεις της, και όσα σε άφηνε να μαντέψεις για τον χαρακτήρα της. Καλόγουστα επιπλωμένο, με κομμάτια κλασικά, διαχρονικά, τοποθετημένα σοφά, έτσι που να αναδεικνύεται η μοναδικότητά τους και να δίνουν ζεστασιά στον άνετο χώρο. Δύο επιδαπέδια κομψά φωτιστικά στις γωνίες, με καπέλα σε χρώματα απαλά, αν και δεν ήταν αναμμένα, έδειχναν ζωντανά, αντανακλούσαν τις φωτεινές ματιές που έριχναν τα κρύσταλλα του παλιού πολυελαίου που κρεμόταν από το κέντρο μιας περίτεχνης γύψινης ροζέτας. Τα μάτια της σκάλωσαν σε μια θαλασσογραφία, έργο γνωστού ζωγράφου, και στράφηκαν αργά στον μεγάλο βενετσιάνικο καθρέφτη με βάση από σκουρόχρωμο μάρμαρο που της αντιγύρισε ένα ψυχρό, άτονο βλέμμα. Τρόμαξε. Όχι από την ψυχρή αντανάκλαση του κρύσταλλου, αλλά από το δικό της άψυχο, χαμένο στην καταχνιά βλέμμα, από το χλωμό, τραβηγμένο της πρόσωπο, το πλαισιωμένο από κοντοκουρεμένα καστανά, ανακατεμένα μαλλιά.

Σήκωσε το δεξί της χέρι να τακτοποιήσει τα μαλλιά της και

τότε πρόσεξε ότι τόση ώρα το ακουμπούσε στο γόνατο με την παλάμη γυρισμένη προς τα πάνω, τα δάχτυλα λίγο λυγισμένα, σαν να κρατούσε κάτι ευαίσθητο που δεν ήθελε να το συνθλίψει. Χαμογέλασε αχνά. Ναι, κάτι κρατούσε, κάτι άπιαστο και όμως χειροπιαστό, την επαφή με το χέρι της κυρίας Ελισάβετ, αυτό που της έφερε στον νου χέρι μάνας και ας μη θυμόταν από πότε είχε να νιώσει αυτή την τόσο τρυφερή, την τόσο καθησυχαστική επαφή. Έφερε αργά το χέρι στη μύτη της και εισέπνευσε βαθιά. Άρωμα γιασεμιού και μητρικής στοργής, αυτής που τόσο είχε στερηθεί, την τύλιξε. Ένωσε τα μάτια της να βουρκώνουν.

Γύρισε, με ένα ανοιγοκλείσιμο των βλεφάρων, χρόνια και χιλιόμετρα πίσω, τότε, σ' εκείνο το πρωινό του Σεπτέμβρη που ένα εξάχρονο κοριτσάκι, φορώντας την ολοκαίνουργια μπλε ποδιά με το αστραφτερό άσπρο γιακαδάκι, περίμενε ανυπόμονα –κουνώντας πέρα δώθε τη σάκα του– τη μαμά του να το πιάσει από το χέρι και να το οδηγήσει στο σχολείο. Αντί για τη μάνα εμφανίστηκε πάλι η Στάσα, η γυναίκα που τη φρόντιζε. Εκείνη την είχε ντύσει πριν από λίγο, εκείνη είχε χτενίσει τα μακριά μαλλιά της σε μια σφιχτή αλογοουρά, εκείνη μουρμούρισε κάποιες δικαιολογίες για την υγεία της μάνας, την πήρε από το χέρι και πήραν τον δρόμο του σχολείου. Το ζεστό, παχουλό χέρι της Στάσας κρατούσε σταθερά το δικό της και το ακούραστο στόμα της ζωντάνευε ιστορίες από τα δικά της δύσκολα παιδικά χρόνια, σε μια προσπάθεια να διώξει από τα καστανά μάτια της μικρής την απογοήτευση και τη θλίψη. Η Στάσα ήταν που την έσφιξε στην πληθωρική αγκαλιά της, της έδωσε δυο ζουμερά φιλιά στα μάγουλα μπρος στη μεγάλη αυλόπορτα, της ευχήθηκε καλή χρονιά και έμεινε εκεί στην άκρη της αυλής, μέχρι τα παιδιά να μπουν και να γνωρίσουν τάξεις και δασκάλους.

Η Ελισάβετ και η Μαρίνα: δυο γυναίκες, δυο φίλες, ξεδιπλώνουν τις μνήμες τους. Εξομολογήσεις οδυνηρές, εμπειρίες τραγικές, λάθη και ανομολόγητες αλήθειες ξυπνούν βιώματα εφιαλτικά, βαθιά θαμμένα στις ψυχές τους. Η πικρή παιδική ηλικία, οι εφηβικές πληγές, οι τραγικές απώλειες της ενήλικης ζωής ξαφνιάζουν και προβληματίζουν. Οι ομοιότητες πολλές· η αντιμετώπιση αλλάζει.

Ποιο είναι, άραγε, αυτό που κάνει τη μεγαλύτερη γυναίκα δυνατή και ορθολογίστρια; Η θέληση να παλέψει για να ξεφύγει από τη μοίρα της ή οι συγκυρίες; Είναι η ανάγκη για επιβίωση που σφυρηλατεί τον δυνατό της χαρακτήρα ή η άρνηση να υποταχθεί στον βιασμό της αξιοπρέπειάς της;

Με αγάπη και σύνεση η Ελισάβετ βοηθά τη νεότερη Μαρίνα να αποδεχθεί το παρελθόν της, να το αφήσει πίσω, να μην της δηλητηριάζει πια το παρόν και το μέλλον. Μέσα από αυτή τη διαδικασία μαθαίνει και η ίδια. Αλλάζει την οπτική της, κάνει τα βήματα που την οδηγούν στην ολοκλήρωση.

Μπορούν η φιλία και η αγάπη να γκρεμίσουν τείχη και αδιέξοδα, να οδηγήσουν από το σκοτάδι στο φως, από τον εφιάλτη στο όνειρο;

*Ένα ταξίδι ειλικρίνειας που βγάζει στην επιφάνεια
πικρίες, ενοχές και ανομολόγητες αλήθειες.
Κι όμως, όλα συντρίβονται κάτω από το φως
της αποδοχής και της συγχώρησης.*

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
www.psichogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 21851

Ε Σ Ε Ι Σ Κ Ι Ε Μ Ε Ι Σ Π Α Ν Τ Α Σ ' Ε Π Α Φ Η